

Bryssel 23.7.2019
COM(2019) 352 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi

{SWD(2019) 307 final}

I. Tausta

Maailman metsien tila

Metsät ovat välttämättömiä. Ne ovat maapallon keuhkot ja elämää ylläpitävä järjestelmä. Ne peittävät 30 prosenttia maapallon maapinta-alasta, ja niissä elää 80 prosenttia maapallon lajeista. Metsät antavat meille hengitysilman ja sitovat ilmakehästä hiilidioksidia. Metsät tarjoavat elintärkeän orgaanisen infrastruktuurin uskomattoman monimuotoiselle elämälle. Ne tarjoavat elinkeinon ja tuloja noin 25 prosentille maailman väestöstä, niihin liittyy kulttuurisia, sosiaalisia ja hengellisiä arvoja, ja ne edustavat suurta osaa maasta, jossa alkuperäiskansat ovat perinteisesti eläneet.

Maailman metsät ovat tällä hetkellä vakavassa vaarassa metsäkadon¹ ja metsien tilan heikkenemisen² vuoksi. Vuosina 1990–2016 hävitettiin 1,3 miljoonaa neliökilometriä metsäpinta-alaa, mikä vastaa 800:aa jalkapallokentällistä metsää joka tunti³. Meidän on käännettävä tämä suuntaus yhteistyöllä ja suojeltava ja elvytettävä maailman metsiä, jotta voimme turvata ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin ja saattaa yhteiskuntamme kestävä kehityksen tielle.

Maailman metsiin kohdistuvat uhat ovat yksi aikamme suurimmista kestävyttä koskevista haasteista. Metsäkato on biologisen monimuotoisuuden vähenemisen pääasiallinen syy⁴. Maankäytöstä ja maankäytön muuttumisesta, joka johtuu pääasiassa metsäkadosta, aiheutuvat päästöt ovat toiseksi suurin ilmastomuutoksen aiheuttaja fossiilisten polttoaineiden käytön jälkeen. Niiden osuus on lähes 12 prosenttia kaikista kasvihuonekaasupäästöistä, ja toimenpiteet tällä alalla ovat tärkeitä ilmastomuutoksen torjunnan kannalta⁵. Metsäkadolla voi olla myös dramaattinen vaikutus kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten, kuten metsien ekosysteemeistä voimakkaasti riippuvaisten alkuperäiskansojen, toimeentuloon⁶.

EU on ottanut käyttöön erilaisia sääntelyyn liittyviä ja muita toimenpiteitä, joilla puututaan metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyviin haasteisiin. EU:ssa metsäpinta-ala on kasvanut viime vuosikymmenten aikana (ks. laatikko 1), mutta metsäkato jatkuu huolestuttavalla vauhdilla muualla maailmassa, erityisesti trooppisilla alueilla⁷.

Laatikko 1 – Metsät EU:ssa

EU:n maa-alueesta 43 prosenttia eli 182 miljoonaa hehtaaria on metsää tai muuta puustoista maata⁸. Tästä määrästä 134 miljoonaa hehtaaria on käytettävissä puun toimittamiseen. Metsät EU:ssa ovat kasvaneet. Metsäpinta-ala kasvoi vuosien 1990 ja 2015 välisenä aikana Kreikan pinta-alan verran⁹ metsittämisen ja uudelleenmetsittämishjelmien sekä luonnollisen uudelleenkasvun ansiosta. EU:n metsästrategia¹⁰ on kehys, jolla varmistetaan metsäalan politiikkojen johdonmukaisuus. Puolet luonnonsuojelualueiden Natura 2000 -verkostosta on metsää, jonka pinta-ala on 38 miljoonaa hehtaaria eli yli 20 prosenttia EU:n metsävaroista. EU:ssa on tehtävä enemmän myös metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi, myös siksi, että metsien laajeneminen on viime aikoina vähentynyt.

Kaikista tähän mennessä toteutetuista toimenpiteistä huolimatta metsien suojelua ja kestävä käyttöä ei voida varmistaa nykyisillä politiikoilla. Siksi kestävyttä koskevissa politiikoissa on ennen kaikkea tehostettava toimia, joilla suojellaan olemassa olevia metsiä, hoidetaan metsiä kestäväällä tavalla ja luodaan aktiivisella ja kestäväällä tavalla uutta metsäpinta-alaa.

Aarniometsiin¹¹ on kiinnitettävä erityistä huomiota, sillä ne ovat ainutlaatuisia ja korvaamattomia ja metsäkato kohdistuu erityisesti niihin. Metsittämisellä ja heikkokuntoisten metsien ennallistamisella¹² voidaan osaltaan vähentää luonnonmetsiin kohdistuvaa painetta, ja ne voivat olla tehokkaita lisäkeinoja ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Uudet istutetut metsät eivät kuitenkaan voi korvata aarniometsiä, jotka sitovat paljon hiiltä ja joille on ominaista korkea ikä, ainutlaatuiset ekologiset piirteet ja biologisen monimuotoisuuden suojaaminen¹³.

EU:n lisätoimet metsien suojelemiseksi olisivat yhdenmukaisia kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten, joissa tunnustetaan täysin kunnianhimoisten toimien tarpeellisuus metsäkatosuuntauksen kääntämiseksi, kanssa. Pariisin ilmastopöytäkirjalla, YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen nojalla laaditulla maailmanlaajuisella luonnon monimuotoisuutta koskevalla strategisella suunnitelmalla vuosiksi 2011–2020 sekä biologista monimuotoisuutta koskevilla Aichin tavoitteilla edistetään kestäväan metsien hoitoon, suojeluun ja ennallistamiseen tähtääviä toimia¹⁴. Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen hillitseminen on eräs YK:n metsästrategian painopisteistä¹⁵. Kestäväan metsänhoitoon tähtäävien toimien vahvistaminen on keskeinen tavoite myös YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:ssa, sillä metsillä on monitoimintoinen rooli, joka tukee useimpien YK:n kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Kuva 1 - Metsien tarjoamat hyödykkeet ja palvelut, jotka tukevat YK:n kestäväan kehityksen tavoitteita

- 1 Tulot metsätuotteista
- 2 Ravinto
luonnonvaraisista
hedelmistä ja
marjoista sekä riistasta
- 3 Lääkekasvit
- 6 Juoma- ja kasteluvesi
- 8 Kestävä ja osallistava
talouskasvu ja
ihmisarvoinen työ
kaikille
- 10 Vähemmän tuloeroja
- 12 Kestävät kulutus- ja
tuotantomallit
- 13 Hiilidioksidin
talteenotto ja
varastointi
- 15 Biologinen
monimuotoisuus

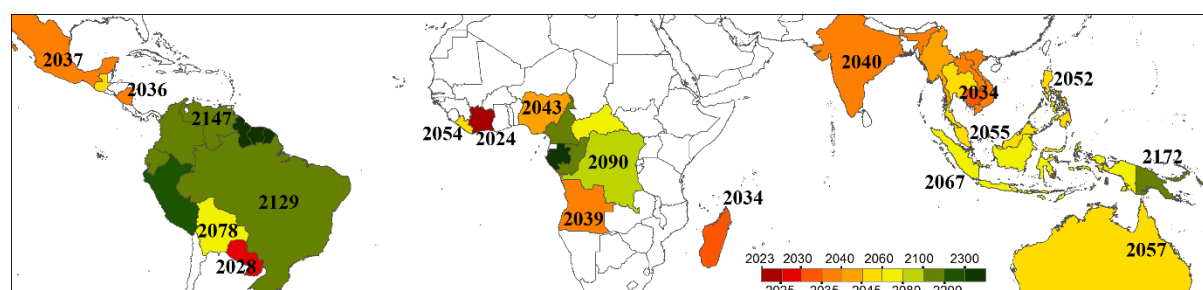
Kuva 2 - Metsäkadon vaikutukset kestävän kehityksen tavoitteisiin

Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen aiheuttajat

Metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavat monet erilaiset tekijät. Maailman kasvavan väestön lisääntyvä ruoan, rehun, bioenergian, puun ja muiden hyödykkeiden tarve yhdistettynä matalaan tuottavuuteen ja resurssitehokkuuteen aiheuttavat yhä enemmän maankäyttöön liittyviä paineita ja vaarantavat maailman metsien suojelun. Noin 80 prosenttia maapallon metsäkadosta johtuu maatalouteen käytettävien maa-alueiden laajenemisesta¹⁶. Myös kaupunkialueiden laajeneminen, infrastruktuurin kehittyminen ja kaivostoiminta aiheuttavat metsäkatoa.

Kuva 3 - Kosteiden aarniometsien ennustettu katoamisvuosi¹⁷

Metsäkatoa aiheuttavat myös järkevien toimintalinjojen (kuten yhdenmetyksen maankäytön suunnittelun ja selkeiden maanomistus- ja maankäyttöoikeuksien) puute, heikko hallinto ja lainsäädännön täytäntöönpanon puutteellisuus, laiton toiminta¹⁸ sekä kestävään metsänhoitoon kohdistuvien investointien puute. Metsille voi aiheutua negatiivisia

vaikutuksia myös silloin, kun aiemmin ravinto- ja rehukasvien tuotantoon käytetty laidun tai maatalousmaa muutetaan biomassasta saatavien polttoaineiden tuotantoon (epäsuora maankäytön muutos).

Metsien tilan heikkenemistä on vaikeampi mitata määrällisesti. Suoriin metsien tilan heikkenemisen aiheuttajiin kuuluvat kestämaton metsävarojen hyödyntäminen esimerkiksi kotitalouksien energianlähteenä sekä luonnonilmiöt, kuten tulipalot ja tuholaiset. Tarvitaan toimia, sillä puupolttoaineen kysyntä jatkaa kasvuaan, ja vuonna 2030 arviolta 2,8 miljardia ihmistä on riippuvaisia puusta polttoaineena, kun nyt luku on 2 miljardia¹⁹.

Vaikka useimmat metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavat hyödykkeet kulutetaan paikallisella tai alueellisella tasolla, EU:hun tuodaan²⁰ useita tuotteita, kuten palmuöljyä²¹, lihaa, soijaa, kaakaota, maissia, puuta ja kumia²², myös jalostettuina tuotteina tai palveluina. Tarkasteltaessa kokonaisloppukulutuksen aiheuttamaa metsäkatoa²³ EU:n kulutus on noin kymmenen prosenttia koko maailman osuudesta²⁴.

Haasteista mahdollisuuksiin: EU globaalina tiennäyttäjänä

Metsien katoaminen ja niiden tilan heikkeneminen on huomattu ympäri maailmaa. Pitkällä aikavälillä metsäkato ja metsien tilan heikkeneminen alkavat uhata talouden lisäksi myös koko ihmiskuntaa.

Yhtä ainoaa kaikille sopivaa ratkaisua ei ole. Metsäkadon torjunta ja kestävän metsätalouden saavuttaminen ovat monimutkaisia haasteita. Kullekin maalle ja alueelle on löydettävä omat ratkaisunsa siten, että yleisenä tavoitteena on yhtäältä suojella olemassa olevia metsiä, erityisesti aarniometsiä, ja toisaalta lisätä merkittävästi kestävää, biologisesti monimuotoista metsäpinta-alaa maapallolla.

On selvää, että EU ei voi yksinään kääntää metsäkatosuuntausta, vaan sen on oltava osa maailmanlaajuisista liittoumaa.

EU on jo solminut muiden maiden kanssa kumppanuussuhteita, joiden tarkoituksena on vähentää metsiin kohdistuvaa painetta ja torjua metsäkatoa.

Laatikko 2 - EU:n toimintasuunnitelma metsälainsäädännön soveltamisen valvonnasta, metsähallinnosta ja puukaupasta (FLEGT)²⁵

EU:n FLEGT-toimintasuunnitelmaan kuuluvilla toimenpiteillä on vuodesta 2003 lähtien torjuttu laittomia hakkuita ja niihin liittyvää kauppaa. Yhteistyö kumppanimaiden kanssa metsähallinnon vahvistamiseksi ja valmiuksien kehittämiseksi ovat toimintasuunnitelman olennaisia osia. EU:n puutavara-asetuksessa²⁶, joka on yksi toimintasuunnitelman keskeisistä tekijöistä, veloitetaan puutavaraa ja puutuotteita EU:n markkinoille saattavat toimijat noudattamaan asianmukaista huolellisuutta minimoidakseen laittomasti korjatun puun maahantuonnin riskin. Toimintasuunnitelmalla myös edistetään vuoropuhelua ja yhteistyötä muiden merkittävien markkinoiden kanssa.

EU:n FLEGT-toimintasuunnitelman vuoden 2016 arvioinnissa todettiin, että sen on edelleen i) vastattava laittomaan puunkorjuuseen liittyvään haasteeseen, ii) lisättävä tehokkaasti tietoisuutta, iii) edistettävä metsähallintoa maailmanlaajuisesti ja iv)

vähennettävä laittoman puutavaran kysyntää EU:ssa. Euroopan komissio ja jäsenvaltiot laativat arvioinnin tulosten perusteella FLEGT-työsuunnitelman vuosille 2018–2022²⁷, joka on tulevien vuosien työn ohjenuora.

Euroopan komissio antoi vuonna 2008 metsäkatoa koskevan tiedonannon²⁸, jossa se asetti EU:lle tavoitteeksi, että maapallon metsäkato pysäytetään viimeistään vuoteen 2030 mennessä ja trooppisten metsien bruttokato rajoitetaan puoleen nykyisestä vuoteen 2020 mennessä. Tiedonannossa esitettiin tapoja parantaa EU:n toimintalinjoja maailman metsien suojelemiseksi uuden tieteellisen tiedon ja työkalujen avulla.

EU:n laaja-alaisissa vapaakauppasopimuksissa on kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevat luvut, joissa on ympäristönsuojelua, ilmastonmuutosta, biologista monimuotoisuutta ja metsiä koskevat sitovat määräykset, mukaan lukien velvoite varmistaa monenvälisten ympäristösopimusten, kuten Pariisin sopimuksen ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, tehokas täytäntöönpano.

Euroopan komission pitkän aikavälin visiossa ilmastoneutraalista taloudesta vuoteen 2050 mennessä ("Puhdas maapallo kaikille")²⁹ todetaan, että metsien, maaperän, maatalousmaan ja rannikkokosteikkojen muodostaman luontaisen nielun kasvattaminen on ratkaisevan tärkeää ilmastonmuutoksen menestyksekkään torjunnan kannalta. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetussa EU:n direktiivissä³⁰ esitetään sitovat kestävyyskriteerit, joilla on tarkoitus välttää EU:ssa käytettyjen biopolttoaineiden aiheuttamat suorat vaikutukset maankäyttöön.

Kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen³¹ tavoitteena on poistaa köyhyys, erityisesti vihreään talouteen siirtymistä tukevien toimivien ekosysteemien kautta. Konsensuksella edistetään kestäviä maatalouden arvoketjuja metsäkadon pysäyttämiseksi ja ehkäisemiseksi ja sen suunnan kääntämiseksi.

EU lisää myös kuluttajien tietoisuutta siitä, että maankäyttöön kohdistuvaa kulutusjalanjälkeä on pienennettävä, ja kannustaa ihmisiä kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa suoraan tai epäsuorasti.

Näistä toimista huolimatta EU:n tavoitetta vähentää trooppisten metsien bruttokatoa 50 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ei todennäköisesti saavuteta³². Siksi EU:n on vahvistettava toimiaan ja omaksuttava vieläkin vahvempi johtajan rooli maailman metsien suojelussa ja ennallistamisessa.

Koska EU on merkittävä taloudellinen toimija ja sijoittaja ja suurin kehitysavun antaja, se tekee yhteistyötä ympäri maailmaa sijaitsevien kumppaneiden kanssa. Tiiviimpää yhteistyötä voidaan kehittää monilla tavoilla metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi.

Metsät tuottavat yhteiskunnalle tärkeitä ekosysteemipalveluja, joita ovat esimerkiksi puhdas ilma, veden juoksun säännöstely, hiilen sitominen, maaperän suojelu vesi- ja tuulieroosiolta, elinympäristöt eläimille ja kasveille, huonontuneen maan ennallistaminen sekä kyky kestää luonnonkatastrofeja ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Näiden toimintojen avulla metsät voivat vähentää alueellisten konfliktien riskiä ja maahanmuuttovirtoja sekä lisätä maataloustoiminnan tuottavuutta ja paikallisten yhteisöjen hyvinvointia.

Heikkokuntoisten metsien ennallistaminen ja uusien metsien istuttaminen on todettu tehokkaiksi metsäkadon pysäyttämiseen tähtääviä toimia täydentäviksi toimenpiteiksi. Tällaiset uudelleenmetsitetyt alueet voivat tuottaa monia hyötyjä, jos nämä toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan asianmukaisesti (esim. siten, että vältetään muiden oikeutettujen ja kestävien maankäyttötapojen korvaamista) ja biologista monimuotoisuutta tukevia ekologisia periaatteita noudattaen. Ne voivat toimia aarniometsien puskurivyöhykkeinä, suojata maaperää, kerätä puhdasta vettä ja turvata geneettisen monimuotoisuuden. Puiden istuttaminen laajassa mitassa edistäisi myös merkittävästi ilmastonmuutoksen hillitsemistä³³. Osa hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin yksilöimistä kehityspoluista, joilla maapallon lämpeneminen pyritään rajoittamaan 1,5 asteeseen, edellyttäisivät metsien lisäämistä jopa noin 1 miljardilla hehtaarilla vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoteen 2010³⁴.

Lisäksi olemassa olevien metsien suojelun ja metsäpinta-alan kestävänsä lisäämisen kautta voidaan tarjota ihmisille toimentulo, lisätä paikallisten yhteisöjen tuloja ja mahdollistaa kestävänsä biotalouden kehitys. Metsät edustavat lupaavaa vihreän talouden alaa, joka voi luoda 10–16 miljoonaa kestävänsä ja ihmisarvoista työpaikkaa ympäri maailman³⁵.

EU jatkaa tietojensa ja kokemustensa kehittämistä ja jakamista sekä varmistaa, että kestävänsä metsänhoidossa ja metsittämis- ja uudelleenmetsittämishankkeissa otetaan huomioon paikalliset ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja taloudelliset olosuhteet. Lisäksi EU jakaa myös vastaisuudessa ratkaisuja, joita ovat esimerkiksi metsiin kohdistuvaa painetta vähentävien puhtaiden energianlähteiden monipuolistaminen, puutavaran kestävä hankinta sekä biologisesti monimuotoisiin luonnonmetsiin perustuvat ekoturismihankkeet.

II. Tavoitteet ja soveltamisala

Tämän tiedonannon tavoitteena on ehdottaa tapoja tehostaa EU:n toimia, joilla suojellaan maailman metsiä, erityisesti aarniometsiä, ja ennallistaa metsiä kestävänsä ja vastuullisella tavalla. Yleinen tavoite on suojella ja lisätä maailman metsäpinta-alaa, jotta voimme parantaa ihmisten terveyttä ja toimeentuloa ja turvata terveen planeetan lapsillemme ja lapsenlapsillemme.

EU:n toimien tehostaminen vastaa voimassa olevia EU:n kansainvälisiä sitoumuksia ja EU:n tavoitetta pysäyttää maailmanlaajuinen metsäkato vuoteen 2030 mennessä. Tiedonannolla vastataan Euroopan parlamentin³⁶ ja neuvoston sekä yksityisen ja julkisen sektorin sidosryhmien kehotuksiin³⁷.

Tässä tiedonannossa ehdotetaan uusia toimia ja tavoitteita, jotka perustuvat vuonna 2013 laadittuun EU:n metsästrategiaan, luonnon monimuotoisuutta koskevaan EU:n strategiaan vuoteen 2020³⁸, seitsemänteen ympäristöä koskevaan toimintaohjelmaan³⁹ sekä Euroopan komission pitkän aikavälin visioon ilmastoneutraalista taloudesta vuoteen 2050 mennessä (”Puhdas maapallo kaikille”).

Komission pohdinta-asiakirjassa ”Kohti kestävänsä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä”⁴⁰ painotetaan, että metsäkato ”ei ole ’jonkun toisen ongelma’”. Asiakirjassa korostetaan, että ruoka- ja rehutuotteiden kulutus EU:ssa on yksi ympäristövaikutusten pääasiallisista aiheuttajista, joka luo suuria paineita EU:n ulkopuolisten maiden metsille ja vauhdittaa metsäkatoa. Siksi ihmisiä olisi EU:ssa kannustettava sekä sääntelyyn liittyvillä että muilla soveltuvilla toimenpiteillä kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa.

Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttäminen yhdistettynä kestäviin ennallistamis-, metsittämis- ja uudelleenmetsittämistoihin tarjoavat mahdollisuuksia taloudelliseen kehitykseen. Tämä edellyttää, että maatalouden ja metsäalan tuotteiden kestävä tuotantoa ja kulutusta painotetaan erityisesti. Toiminta niin kansainvälisellä, kansallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla sekä merkittävät investoinnit ovat välttämättömiä.

Siksi tässä tiedonannossa ehdotetaan **kumppanuuteen perustuvaa toimintamallia, eli tiivistä yhteistyötä tuottaja- ja kuluttajamaiden sekä yritysten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa**. Tällaiset kumppanuudet voivat helpottaa toimia, joilla edistetään maanhallintaa, kestävä metsätaloutta ja uudelleenmetsitystä, avoimia toimitusketjuja, tehokasta seuranta, kestävä rahoitusta ja monenvälistä yhteistyötä. Tässä tiedonannossa esitetyt toimet voivat olla hyödyllisiä myös joillekin muille luonnon ekosysteemeille, sillä niiden häviäminen johtuu paljolti samoista tekijöistä, jotka aiheuttavat metsäkatoa⁴¹.

Komissio on tätä tiedonantoa laatiessaan kuullut laajalti eri sidosryhmiä⁴² esimerkiksi kahdessa vuonna 2014 ja 2017 järjestetyssä konferenssissa sekä vuonna 2019 pidetyssä avoimessa julkisessa kuulemisessa. Tämän tiedonannon näyttöpohjaa vahvistivat entisestään kolme tutkimusta, erityisesti helmikuussa 2018 julkaistu toteutettavuustutkimus metsäkadon vastaisten EU:n toimien tehostamista koskevista vaihtoehdoista, jossa yksilöitiin nykyiset puutteet ja arvioitiin mahdollisia täydentäviä toimintalinjoja. Esimerkiksi EU:n FLEGT-toimintasuunnitelmalla torjutaan laittomia hakkuita ja vahvistetaan metsähallintoa, mutta sillä ei puututa maatalouden laajentumisen aiheuttamaan metsäkatoon. Uusiutuviin lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetussa EU:n direktiivissä määritetään kestävyyskriteerit, jotka nestemäisten biopolttoaineiden raaka-aineiden sekä tiettyjen biokaasun ja kiinteiden biomassapolttoaineiden tuotantoon käytettyjen biomassalähteiden on täytettävä, jotta niille voitaisiin antaa taloudellista ja sääntelyyn liittyvää tukea. Direktiivi ei kuitenkaan kata muiden hyödykkeiden kuin biopolttoaineiden käyttöä.

Koska nykyisen komission toimikausi päättyy pian, tässä tiedonannossa ei lyödä lukkoon lopullista suunnitelmaa seuraavaa komissiota varten. Nykyiset haasteet ovat kuitenkin niin kiireellisiä, että on tehtävä ongelmien huolellinen analyysi, keskusteltava niiden ratkaisemisesta, yksilöitävä ehdotukset, jotka voitaisiin esittää välittömästi, ja laadittava sääntelyyn ja rahoitukseen liittyvät toimenpiteet, joista seuraavan komission poliittinen johto saa päättää.

III. Viisi päätavoitetta metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vastaisten EU:n toimien tehostamiseksi

Päätavoite 1: Pienennetään maankäyttöön kohdistuvaa EU:n kulutusjalanjälkeä ja kannustetaan ihmisiä EU:ssa kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa

Komissio on viimeisten kymmenen vuoden ajan pyrkinyt lisäämään metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvää poliittista tietoisuutta. Niin vapaaehtoisia kuin pakollisiakin toimia on otettu käyttöön esimerkiksi ympäristömerkintöjen, kestävyttä koskevan raportoinnin, ihmisoikeuksien, asianmukaisen huolellisuuden, kestävien sijoitusten ja rahoituksen, julkisten hankintojen sekä yritysten sosiaalisen vastuun ja vastuullisen liiketoiminnan osalta. Näillä toimilla on ollut jonkin verran vaikutusta, mutta vain harvoissa

niistä on painotettu erityisesti metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä ja uudelleenmetsittämistä. Vaikka yksityisen sektorin vapaaehtoiset metsäkadon vähentämistä koskevat sitoumukset ovat lisääntyneet selvästi viime vuosina, näiden toimien täytäntöönpanoa ja avoimuutta voisi myös edelleen parantaa.

EU on myös alkanut käsitellä lisääntyneestä biopolttoaineiden käytöstä johtuvaa metsäkatoriskiä. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetussa EU:n direktiivissä (EU) 2018/2001⁴³ esitetään sitovien kestävyyskriteerit, minkä lisäksi siinä asetetaan säännöt metsäkatoriskin minimoimiseksi ja yleinen yläraja ravinto- ja rehukasveista valmistettujen biopolttoaineiden käytölle uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden mukaisesti. Komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/807⁴⁴ asetetaan määrittelykriteerit sellaisille suurta epäsuoran maankäytön muutoksen riskiä aiheuttaville raaka-aineille, joiden tuotantoalue on laajentunut merkittävästi paljon hiiltä sitovalle maalle. Mahdollisuutta ottaa suurta epäsuoran maankäytön muutoksen riskiä aiheuttavista raaka-aineista valmistetut biopolttoaineet huomioon laskettaessa kansallista kokonaisuutta uusiutuvasta energiasta rajoitetaan vuosina 2021–2023, ja se poistetaan viimeistään vuoteen 2030 mennessä.

Jotta ihmisiä voidaan kannustaa EU:ssa kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa, tällaisten tuotteiden tunnistamisesta, tarjoamisesta ja ostamisesta on tehtävä helpompaa toimittajille, valmistajille, vähittäismyyjille, kuluttajille ja viranomaisille. Puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annettu asetus (EU) N:o 995/2010 (EU:n puutavara-asetus) ja asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, jonka ansiosta kuluttajille annetaan tiedot tuotteiden sisältämisestä eri kasviöljyistä, ovat hyviä esimerkkejä EU:n toimintalinjoista, joilla pyritään parantamaan toimitusketjujen avoimuutta. Muita välineitä ovat esimerkiksi EU-ympäristömerkki, ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ja muut kiertotaloutta koskevat aloitteet. Esimerkiksi tuotteen ja organisaation ympäristöjalanjälki ovat työkaluja, joiden avulla voidaan myös arvioida paremmin eri tuoteluokista johtuvaa metsäkatoa aiheuttavaa painetta. Nämä aloitteet voisivat kuitenkin painottua enemmän metsittämisen edistämiseen ja metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjuntaan.

Myös sertifiointi- ja varmistusjärjestelmillä voidaan tukea kestäviä toimitusketjuja, jos niissä käytetään korkeita standardeja. Komissio on laatinut EU:n puutavara-asetusta koskevan ohjeasiakirjan⁴⁵, jossa käsitellään kolmansien osapuolten varmistusjärjestelmien roolia riskien arvioinnissa ja vähentämisessä. Lisäksi vuonna 2018 tehdyssä tutkimuksessa arvioitiin palmuöljyn kestävyysstandardeja ja esitettiin olemassa olevien aloitteiden vaikutukset palmuöljyn kestävään tuotantoon ja kulutukseen⁴⁶. **Standardeja ja varmistusjärjestelmiä, joiden avulla voidaan tunnistaa ja tarjota metsäkatoa aiheuttamattomia hyödykkeitä, olisi vahvistettava muun muassa niiden hyötyjä ja puutteita koskevilla tutkimuksilla ja laatimalla ohjeita. Tähän kuuluvat tiettyihin kriteereihin,** joilla osoitetaan eri standardien ja järjestelmien luotettavuus ja vakaus, **perustuvat arviot.** Kyseisissä kriteereissä olisi otettava huomioon muun muassa sertifiointi- ja hyväksymismenettelyjen perusteellisuus, riippumaton seuranta, toimitusketjun seurantamahdollisuudet, aarniometsien ja biologiselta monimuotoisuudeltaan rikkaiden metsien suojelua koskevat vaatimukset ja kestävä metsätalouden edistäminen.

Kuluttajille ja tuottajille olisi myös annettava enemmän tietoa hyödykkeiden kuluttamisen ja metsäkadon välisestä yhteydestä. Ihmisiä olisi rohkaistava sekä sääntelyyn liittyvillä että

muilla kannustimilla omaksumaan tasapainoisempi, terveellisempi ja ravinteikkaampi ruokavalio⁴⁷ ja vähentämään elintarviketäyttöä. Tällainen kestävämpi elämäntyyli vähentää maankäyttöön ja resursseihin kohdistuvaa painetta.

Keskeiset toimet

Komissio aikoo

- **perustaa foorumin useiden sidosryhmien ja jäsenvaltioiden väliselle metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä ja maailman metsäpinta-alan kestäväää lisäämistä koskevalle vuoropuhelulle.** Kyseessä on tiedonvaihtofoorumi, jossa sidosryhmien kanssa ja niiden kesken voidaan luoda yhteyksiä, edistää metsäkadon merkittävään vähentämiseen tähtääviä sitoumuksia ja tiedottaa niistä sekä jakaa kokemuksia ja tietoa;
- **kannustaa standardien ja varmistusjärjestelmien, joiden avulla voidaan tunnistaa ja tukea metsäkatoa aiheuttamattomia hyödykkeitä, vahvistamiseen** muun muassa niiden hyötyjä ja puutteita koskevilla tutkimuksilla ja laatimalla ohjeita. Tähän kuuluvat tiettyihin kriteereihin, joilla osoitetaan eri standardien ja järjestelmien luotettavuus ja vakaus, perustuvat arviot;
- **arvioida kysyntäpuolella toteutettavia täydentäviä sääntelyyn liittyviä ja muita toimenpiteitä, jotta voidaan taata tasapuoliset toimintaedellytykset ja yhteisymmärrys toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa, lisätä toimitusketjujen avoimuutta ja minimoida riski, että EU:hun tuotavat hyödykkeet aiheuttaisivat metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä.**

Lisäksi komissio aikoo tehostaa seuraavien käynnissä olevien toimien täytäntöönpanoa:

- **Toteutetaan asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa analyysyjä, joissa arvioidaan, onko tarpeen pyytää yritysten hallituksia laatimaan ja julkistamaan kestävyysstrategia,** johon sisältyisi tarkoituksenmukainen koko toimitusketjun kattava asianmukaista huolellisuutta koskeva selvitys sekä mitattavat kestävyystavoitteet⁴⁸.
- **Edistetään metsien kannalta tärkeiden näkökohtien sisällyttämistä yritysten sosiaalisen vastuun tai vastuullisen liiketoiminnan käytäntöihin** ja lisätään avoimuutta, ja edistetään vapaaehtoisia sitoumuksia yksityisellä sektorilla kansainvälisten suuntaviivojen mukaisesti.
- **Sisällytetään uusia metsäkatoa koskevia näkökohtia** EU-ympäristömerkkiin, ympäristöä säästäviin julkisiin hankintoihin ja muihin kiertotaloutta koskeviin aloitteisiin.
- **Tuetaan aktiivisesti tieto- ja oppimateriaalien laatimista ja levitystä,** jotta voidaan vähentää metsäkatoa mahdollisesti aiheuttavien tuotteiden kysyntää ja samalla lisätä tuotteiden kysyntää sellaisista toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa.

- Käsitellään Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille -aloitteessa olevan lainsäädäntökehyksen puitteissa **uusiutuvaan energiaan ja biopolttoaineisiin liittyviä merkityksellisiä näkökohtia, tarkistetaan kaikki komission delegoituun asetukseen (EU) 2019/807 liitetyn kertomuksen merkitykselliset näkökohdat vuonna 2021 ja tarpeen mukaan tarkistetaan delegoitu asetukset (EU) 2019/807 vuonna 2023 viimeisen saatavilla olevan näytön perusteella.**
- **Pannaan täytäntöön FLEGT-työsuunnitelma vuosille 2018–2022 ja vahvistetaan erityisesti EU:n puutavara-asetuksen täytäntöönpanoa.**

Päätavoite 2: Tehdään yhteistyötä tuottajamaiden kanssa, jotta voidaan vähentää metsiin kohdistuvia paineita ja varmistaa, ettei EU:n kehitysyhteistyöstä aiheudu metsäkatoa

Komissio aikoo tehdä yhteistyötä tuottajamaiden kanssa metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjumiseksi EU:n kehitysyhteistyötä koskevien periaatteiden mukaisesti. EU on investoinut vuodesta 2014 lähtien keskimäärin 1,2 miljardia euroa vuodessa maatalousohjelmien tukemiseen kumppanimaisissa, jotka kohtaavat haasteita tällä alalla. Investoinneissa on keskitytty ilmastonmuutokseen sopeutuvan maatalouden tukemiseen, kestäväen tehostamiseen ja monipuolistamiseen, agroekologiaan ja peltometsäviljelyyn. Komissio pyrkii edistämään kestäviä ja avoimia maatalouden arvoketjuja vankoilta menetelmillä⁴⁹ jotka se jakaa kumppanimaiden kanssa. Siten komissio voi tukea toimintaa, jolla muutetaan hyödykkeiden, esimerkiksi kahvin, kaakaon, palmuöljyn ja karjan arvoketjuja.

Komissio on myös alkanut painottaa enemmän kestävää metsätaloutta metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen ehkäisyn, pysäyttämisen ja suunnan kääntämisen välineenä. Kestävässä metsätaloudessa sovitetaan yhteen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät tavoitteet, jotta voidaan i) varmistaa metsien tuotantoarvon säilyminen, ii) parantaa niiden sopeutuvuutta ilmastonmuutokseen ja iii) pitää yllä niiden tuottamia ekosysteemipalveluja, joita ovat esimerkiksi biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja hiilidioksidin sitominen. Kestävällä metsätaloudella myös edistetään innovatiivista biotaloutta ja metsäalan suuren sosioekonomisen potentiaalin hyödyntämistä. Metsäalalle tehdyt investoinnit synnyttävät yli kaksi kertaa investoidun summan verran tuloja muille talouden aloille. Sataa metsäalalle luotua työpaikkaa kohden muille aloille syntyy 153 työpaikkaa⁵⁰.

Monimuotoisten puupohjaisten tuotteiden kestäväen kulutuksen ja tuotannon edistäminen on biotalouden keskeinen osatekijä. EU on investoinut vuodesta 2010 lähtien yli 20 miljoonaa euroa metsäteollisuuden pilottihankkeisiin vihreään talouteen siirtymisen (Switch to Green) ohjelmiansa kautta. Vuonna 2018 tehdyssä arvioinnissa todettiin, että EU:n tuella ympäristöä säästävien liiketoimien kehittämiseksi (erityisesti Afrikassa ja Aasiassa) saatiin aikaan suuria vaikutuksia kestäväen kulutus- ja tuotantokäytäntöjen käyttöönottoon, investointien lisäämiseen ja vihreiden työpaikkojen luomiseen.⁵¹

Biologinen monimuotoisuus tukee metsien ja metsien ekosysteemipalvelujen tuotantoarvoa, ja siksi sillä on olennaisen tärkeä rooli metsien tilan heikkenemisen torjumisessa. EU tukee suojeltujen alueiden perustamista ja hallinnointia, ja vuonna 2018 tuki koski yhteensä 14,7 miljoonaa hehtaaria trooppista sademetsää. EU on myös edistänyt innovatiivisia ja tehokkaita välineitä metsien suojelemiseksi, kuten yhteisön, erityisesti alkuperäiskansojen, omaa suojelutoimintaa sekä maisemaan perustuvaa lähestymistapaa⁵².

Laiton toiminta aiheuttaa suurta metsäkatoriskiä. Siksi on tärkeää puuttua sen aiheuttajiin, kuten heikkoon hallintoon. Tämä on olennainen osa EU:n FLEGT-toimintasuunnitelmaa, jolla on vuodesta 2003 lähtien parannettu avoimuutta, vastuuvastavuutta, lainsäädännön uudistuksia, osallisuutta ja osallistavia lähestymistapoja tukea saavissa maissa. Maan ja metsän vastuullisen hallinnan edistäminen⁵³ on edelleen erityisen tärkeä painopiste EU:n kansainvälistä yhteistyötä ja kehitysyhteistyötä koskevassa politiikassa. EU tukee tällä hetkellä maanhallintatoimia noin 40 kehittyvässä maassa ja vapaaehtoisten maa- ja luonnonvaraoikeuksien hyvää hallintaa koskevien ohjeistojen⁵⁴ täytäntöönpanoa 18 muussa maassa. EU antaa myös suoraa tukea ihmisoikeuksien ja maaoikeuksien puolustajille. EU:n toimintasuunnitelmassa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi⁵⁵ paikallisten viranomaisten ja yhteisöjen osallistuminen parantaa metsärikosten torjuntatoimien tehokkuutta ja vaikutuksia.

EU:n toimilla on tuettu tuottajamaissa sellaisten politiikkojen muodostamista ja täytäntöönpanoa, jotka ovat jo johtaneet metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähenemiseen. Komissio aikoo tähänastisten kokemusten perusteella vahvistaa nykyisiä toimia ja laatia täydentäviä toimenpiteitä, joihin kuuluvat esimerkiksi seuraavaksi esitetyt toimet.

Keskeiset toimet

Komissio aikoo

- **varmistaa, että metsäkato sisällytetään poliittiseen vuoropuheluun maatasolla, ja auttaa kumppanimaita laatimaan ja panemaan täytäntöön kansalliset metsiä ja kestävä metsätaloutta koskevat kehykset.** Näissä kansallisissa kehyksissä otetaan huomioon sekä kotimaiset tarpeet että maailmanlaajuiset sitoumukset. Tähän voi kuulua kumppanimaiden auttaminen niiden Pariisin sopimuksen kansallisesti määriteltujen panosten täytäntöönpanossa ja/tai metsähallintoon liittyvien toimenpiteiden sisällyttäminen budjettitukeen ja julkista varainhoitoa koskevaan politiikkaan;
- **varmistaa, että EU:n tuki kumppanimaiden maatalous-, infrastruktuuri-, kaivos-, kaupunki-, esikaupunki- ja maaseutupolitiikalle ei aiheuta metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä.** Jos EU:n tuella kuitenkin on kyseisiä vaikutuksia perustelluista syistä, siihen olisi sisällytettävä kompensointitoimenpiteitä, kuten tukea ennallistamiseen, metsittämiseen ja/tai uudelleenmetsittämiseen;
- **auttaa kumppanimaita toteuttamaan kestäviä metsäalan arvoketjuja ja edistämään kestäviä biotalouksia,** joiden innoittajana on komission tiedonanto ”Uudesta Afrikan ja EU:n kestävien investointien ja työpaikkojen allianssista: investointeja ja työpaikkoja koskeva yhteistyö uudelle tasolle”;
- **kehittää ja toteuttaa kannustinmekanismeja pienviljelijöille** kestävä metsä- ja maatalouden avulla tuotettujen ekosysteemipalvelujen ja tuotteiden ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa seuraavien käynnissä olevien toimien täytäntöönpanoa:

- Lisätään toimia metsistä riippuvaisten alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen oikeuksien sekä ympäristöön liittyvien oikeuksien puolustajien tukemiseksi YK:n ihmisoikeusneuvoston antaman päätöslauselman 28/11 mukaisesti.
- Vahvistetaan sellaista politiikkaa ja sääntelyä koskevaa kehystä, jonka tavoitteena on kestävä metsätalouden ja maankäytön suunnittelun edistäminen ja biologista monimuotoisuutta ja ilmastomuutosta koskevien näkökohtien sisällyttäminen.
- Edistetään metsämaaisemien ennallistamista sekä sellaisia uudelleenmetsittämisprojekteja, joissa noudatetaan biologista monimuotoisuutta, paikallisen väestön oikeuksia ja vahvistettujen ekosysteemipalvelujen tuottamisen kautta saatavaa toimeentuloa tukevia ekologisia periaatteita⁵⁶.
- Tuetaan edelleen metsien suojelua perustamalla ja hallinnoimalla tehokkaasti suojeltuja metsäalueita ja tutkitaan suojeluarvoltaan merkittäviä⁵⁷ ja paljon hiiltä sitovia alueita⁵⁸.
- Lisätään puupolttoaineiden kestävään tuotantoon ja käyttöön liittyviä toimia maailmanlaajuisista ilmastomuutosliittoumaa koskevasta aloitteesta (GCCA+) saatujen kokemusten pohjalta ja edistetään edelleen muita kestävän uusiutuvan energian muotoja.

Päätavoite 3: Vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttämiseksi ja kannustetaan metsien ennallistamiseen

EU:n johtoasema tällä alalla näkyy sen sitoutumisessa monenväliseen toimintaan ja EU:n FLEGT-toimintasuunnitelmaan. EU:n omilla toimilla on vain rajallinen vaikutus metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähentämiseen ja metsäpinta-alan lisäämiseen maailmanlaajuisesti. Siksi on tärkeää vahvistaa yhteistyötä, kannustaa yhdenmukaiseen toimintaan ja välttää suuntautumasta tuotteiden maailmankaupassa muille alueille, joiden toimitusketjut saattavat aiheuttaa metsäkatoa.

Monenvälisessä ja kahdenvälisessä yhteistyössä EU tukee jo aktiivisesti sellaisten toimintalinjojen ja standardien suunnittelua, joissa otetaan huomioon metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavat tekijät. EU edistää maailmanlaajuisesti luonnonresurssien kestävää käyttöä, maaseudun kehittämistä, elintarvikkeiden turvallisuutta, kestävä metsätaloutta, uudelleenmetsitystä ja heikkokuntoisten metsäalueiden ennallistamista keskeisillä kansainvälisillä foorumeilla. EU toimii myös alakohtaisten hallitustenvälisten järjestöjen kautta ja eri maiden ja tärkeiden sidosryhmien välillä. Lisäksi se on käynnistänyt aloitteita, kuten Afrikan maaseutua käsittelevän erityistyöryhmän⁵⁹, jossa se jakaa kokemuksia ja tietoa sekä selvittää mahdollisuuksia kehittää työllisyyttä ja tuloa tuottavaa toimintaa. Nämä toimet johtavat luonnonresurssien tehokkaampaa käyttöä koskeviin aloitteisiin, joissa on tarkoituksena tuottaa enemmän vähemmillä resursseilla.

Merkittävänä kauppakumppanina EU edistää kasvua ja sosioekonomista kehitystä sekä kestävyyttä monilla alueilla maailmassa. Komissio pyrkii varmistamaan globaalien hankintaketjujen vastuullista hallintaa edistävää EU:n kauppapolitiikkaa koskevan sitoumuksen mukaisesti⁶⁰, että kaikissa EU:n uusissa laaja-alaisissa kauppasopimuksissa on

kestävää metsätaloutta ja vastuullista liiketoimintaa koskevat määräykset sekä Pariisin sopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa koskevat sitoumukset. Joissakin EU:n nykyisistä kauppasopimuksista on jo erityiset määräykset, joilla edistetään sellaisten metsätuotteiden kauppaa, jotka eivät aiheuta metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä, ja kannustetaan metsien suojeluun ja kestävään metsätalouteen⁶¹.

Keskeiset toimet

Komissio aikoo

- **vahvistaa metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttämiseen sekä metsien ennallistamiseen tähtääviä politiikkoja ja toimia koskevaa yhteistyötä keskeisillä kansainvälisillä foorumeilla**, mukaan lukien Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO), G7/G20, ilmastonmuutosta koskeva Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimus (UNFCCC), YK:n metsäfoorumi (UNFF), biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (CBD), Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus aavikoitumisen estämiseksi (UNCCD), YK:n ympäristökokous (UNEA), Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) ja Maailman kauppajärjestö (WTO), esimerkiksi edistämällä parhaita käytäntöjä ja yhteisymmärrystä kestävästä toimitusketjuista sekä kannattamalla vahvojen sitoumusten ja määräysten hyväksymistä ja täytäntöönpanoa;
- **edistää sellaisia kauppasopimuksia, joissa on metsien suojelua ja kestävä metsätaloutta koskevia määräyksiä, ja kannustaa edelleen sellaisten maatalous- ja metsätuotteiden kauppaan, jotka eivät aiheuta metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä**. Komissio aikoo myös selvittää mahdollisuuksia tarjota kauppakumppaneille metsäkadon torjuntaan liittyviä kannustimia. Komissio sitoutuu tehostamaan kauppaa harjoittavien maiden kanssa EU:n kauppasopimusten asiaankuuluvien määräysten täytäntöönpanoa ja sen valvontaa ja aikoo hyödyntää näitä kokemuksia.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa seuraavien käynnissä olevien toimien täytäntöönpanoa:

- Arvioidaan kauppasopimusten vaikutuksia metsäkatoon kestäväan kehitykseen liittyvien vaikutusten arvioinneilla ja muilla asianmukaisilla arvioinneilla, jotka perustuvat luotettaviin vaikutustenarviointimenetelmiin.
- Parannetaan toimitusketjujen kestävyyttä muun muassa metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä aiheuttavien tekijöiden osalta asiaankuuluvissa kansainvälisissä perushyödyketoimielimissä⁶² (esim. kahvi, kaakao ja puutavara).
- Tärkeiden kuluttaja- ja tuottajamaiden kanssa käytävässä kahdenvälisessä vuoropuhelussa i) jaetaan asiaankuuluvia politiikka- ja lainsäädäntökehyksiä koskevia kokemuksia ja tietoja sekä ii) määritetään yhteisiä toimia, jotta toimintalinjojen laatimisen pohjana olisi syvälinen ymmärrys metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vaikutuksista.

Päätavoite 4: Rahoituksen suuntaaminen kestävämpien maankäyttötapojen tukemiseen

Metsäkadon aiheuttajien torjuntaan, kestävän metsittämisen ja uudelleenmetsittämisen edistämiseen sekä maailman metsäpinta-alan aktiiviseen lisäämiseen ja kestävämmät käytännöt mahdollistavan ympäristön luomiseen tarvitaan huomattavia investointeja⁶³. Rahoitusmarkkinoiden rooli kestävämmän tulevaisuuden varmistamisessa ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpanossa tunnustetaan kansainvälisesti yhä lisääntyvässä määrin. On ensiarvoisen tärkeää, että merkittävät yksityiset rahoitusvirrat suunnataan maatalousalalle metsäkatoa aiheuttamattomiin toimiin niin entisissä vähiten kehittyneissä maissa kuin sellaisissa maissa, jotka täyttävät virallisen kehitysavun saamista koskevat ehdot. Samalla on olennaisen tärkeää poistaa vaikutuksiltaan haitalliset taloudelliset kannustimet ja tuet.

Komissio on varannut yli 500 miljoonaa euroa metsien tukemiseen kumppanimaissa vuosina 2014–2020. Vaikka kyseessä on huomattava summa, tämän suuruusluokan investointi ei riitä alkuunkaan tässä tiedonannossa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. YK:n metsäfoorumin sihteeristön⁶⁴ mukaan pelkästään kestävään metsätalouteen tarvitaan rahoitusta 60–140 miljardin euron arvosta koko maailmassa. Keskeisenä haasteena on uuden julkisen rahoituksen hankkimisen lisäksi metsiin liittyvien investointien suuntaaminen siten, että ne vastaavat ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävää kehitystä (Pariisin sopimuksen 2 artikla).

EU:n ulkoinen investointiohjelma ja rahoitusta yhdistävät alueelliset järjestelyt ovat tässä yhteydessä tehokkaita välineitä yksityisen rahoituksen saamiseksi esimerkiksi energia-, maatalous- ja infrastruktuurialalla. Kyseiset innovatiiviset rahoitusmekanismit voivat houkutella yksityistä sektoria aloilla, joilla sijoitetun pääoman tuotto on huomattavaa, kuten kestävä metsätalous, uudelleenmetsittäminen ja peltometsäviljely, mutta ne eivät sovi yhtä hyvin investointien tukemiseen metsien, hiilinielujen ja biologisen monimuotoisuuden suojelun alalla. Siksi asianmukainen julkinen rahoitus on edelleen välttämätöntä näillä aloilla, jotta voidaan tukea metsien eri hyötyjen välistä tasapainoa (tuotanto, suojelu, ilmasto, toimeentulo, rauha ja terveys). Komissio on myös sitoutunut varmistamaan, että InvestEU-ohjelman⁶⁵ kestävä infrastruktuuria koskevan ikkunan hankkeet rahoituskaudella 2021–2027 edistävät kestävyyttä eivätkä edistä ilmastonmuutosta.

Joitakin tärkeitä toimia on jo toteutettu. Näihin kuuluvat kestävän kasvun rahoitusta koskeva EU:n toimintasuunnitelma⁶⁶ sekä poliittisesti sovitut asetukset, jotka koskevat vähähiilisyyden vertailuarvoja⁶⁷ ja kestävyyyteen liittyvien tietojen antamista⁶⁸. Niihin sisältyy myös ehdotus sellaisen EU:n luokitusjärjestelmän⁶⁹ luomisesta, jonka pohjalta määritetään, minkä taloudellisten toimintojen katsotaan olevan sellaisia, että ne vähentävät huomattavasti kasvihuonekaasupäästöjä eivätkä aiheuta merkittävää haittaa millekään ympäristötavoitteelle investointitarkoitusten vuoksi.

Investoinnit metsäkatoa aiheuttaville aloille altistavat sijoittajat toiminnallisille, oikeudellisille tai maineeseen liittyville riskeille. Siksi sijoittajia olisi kannustettava ohjaamaan yrityksiä kohti sellaisia käytäntöjä tai toimitusketjuja, jotka eivät aiheuta metsäkatoa. Avoimuuden lisääminen koko sijoitusketjussa⁷⁰ voi helpottaa tällaisia muutoksia reaalityöelämässä. Suurten EU:ssa toimivien yritysten on jo annettava muut kuin taloudellisten tiedot esimerkiksi ympäristöasioiden, ihmisoikeuksien ja sosiaalisten seikkojen osalta muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin mukaisesti⁷¹. Komissio julkaisee pian yritysraportointia koskevan EU:n lainsäädännön toimivuustarkastuksen, joka koskee myös muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevaa direktiiviä, tulokset.

Sillä aikaa komissio edistää parhaita käytäntöjä ja selvittää mahdollisuutta vahvistaa ympäristöasioiden hallintaa koskevassa tilinpidossa yleisesti hyväksyttyjä periaatteita, jotka lisäävät yhtiöiden ja rahoituslaitosten mahdollisuuksia tunnistaa ja vähentää ympäristövaikutuksia ja -riippuvuuksia, joihin lukeutuvat metsäkato ja maaperän huonontuminen.⁷² Tähän kuuluu työskentely liiketoimintaa ja luonnon monimuotoisuutta käsittelevässä EU:n foorumissa sekä tämän kumppanuusmallin pohjalta perustetuissa tulevista ympäristötilinpitoa käsittelevissä foorumeissa, joita tuetaan Life-ohjelmalla.

Keskeiset toimet

Komissio aikoo

- arvioida yhdessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa mahdollisia **kestäviä mekanismeja, joilla voidaan houkutella vihreää rahoitusta** metsille, ja tapoja hankkia enemmän **rahoitusta** – muun muassa rahoituksen yhdistämismekanismien avulla sekä hyödyntäen EU:n ulkoisesta investointiohjelmasta saatuja kokemuksia. Tavoitteena on auttaa tuottajamaita säilyttämään nykyinen metsäpinta-ala ja uudistamaan metsiä sekä luomaan positiivisia kannustimia investoinneille kestäväan metsätalouteen ja kestäviin metsäalan arvoketjuihin. Tarkoitus on myös tukea tiettyjä kumppanimaita sellaisten politiikkojen ja välineiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, joilla voidaan kannustaa parempaan maan- ja metsänhallintaan (esim. veropolitiikka, vihreä tilinpito, vihreät joukkovelkakirjat, ekosysteemipalvelujärjestelmissä suoritettavat maksut);
- **harkita yritysten toiminnan vaikutuksista ympäristöön, myös metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen, koskevan raportointivelvollisuuden parantamista** muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin⁷³ mahdollisissa tarkistuksissa, jotka tehtäisiin yritysraportointia koskevan toimivuustarkastuksen pohjalta.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa seuraavien käynnissä olevien toimien täytäntöönpanoa:

- Sisällytetään metsäkatoon liittyvät näkökohdat hankkeiden arviointiin sellaisilla aloilla, joilla nämä näkökohdat ovat merkityksellisiä muuttujia hankkeiden vaikutusten arvioinnissa.
- Harkitaan ohjeistusta EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla käytössä oleviin erilaisiin mittaamenetelmiin ja niiden parantamista, jotta voidaan ymmärtää paremmin metsien arvoa ja metsäriskeihin liittyvän rahoituksen ominaispiirteitä.
- Otetaan metsäkato huolellisesti huomioon kestäväan rahoituksen toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, myös luotaessa taloudellisia toimintoja koskevaa EU:n luokitusjärjestelmää.

Päätavoite 5: Tuetaan metsiin ja hyödykkeiden toimitusketjuihin liittyvien tietojen saatavuutta, laatua ja käyttömahdollisuuksia. Tuetaan tutkimusta ja innovointia.

Tehokkaaseen metsäpolitiikkaan tarvitaan luotettavia tietoja metsävaroista ja niiden tilasta, hallinnasta ja käytöstä. Siihen tarvitaan myös luotettavaa tietoa maankäytön muutoksista. EU

tukee tutkimusta ja valmiuksien kehittämistä tällä alalla maailmanlaajuisella, alueellisella ja kansallisella tasolla⁷⁴. Se tukee myös metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen seurantaan eri lähteistä saamiensa maanhavainnointitietojen avulla.

EU:n maanseuranta- ja valvontaohjelma Copernicus tarjoaa kaikille avoimen mahdollisuuden käyttää Sentinel-satelliittien tietoja ja Copernicus-palvelujen tietotuotteita ilman rajoituksia ja maksutta. Siten Copernicus-ohjelma vähentää kestävän kehityksen tavoitteita koskevien indikaattorien, kuten kestävän metsänhoidon, seurantakustannuksia. Copernicus on keskeinen maailmanlaajuisen ja kansallisten metsien seurantajärjestelmien vahvistamisen väline. Komissio panee myös parhaillaan täytäntöön EU:n biotalousstrategiaa⁷⁵, jonka osana perustetaan biotalouden tietokeskus ja EU:n biotalouden seurantajärjestelmä, jotka kattavat ekosysteemit ja niiden palvelut. **EU:n maanseuranta- ja toimitusketjuja koskevia tietoja on kuitenkin hyödynnettävä vielä paremmin, ja tutkimus- ja seurantavalmiudet on yhdistettävä varhaisvaroitusjärjestelmän perustamista varten.**

On tärkeää edistää metsäkatoa aiheuttamattomista toimitusketjuista tulevien tuotteiden kulutusta EU:ssa ja hienosäätää arviointeja siitä, miten EU:n ja muiden markkinoiden kulutus vaikuttaa maailman metsiin. Tämä edellyttää **kansalliselle, alueelliselle ja paikalliselle tasolle suuntautuvien kauppavirtojen parempaa seuranta- ja oikea-aikaisten tietojen parempaa saatavuutta**. Viime vuosina on syntynyt lukuisia tähän pyrkiviä aloitteita⁷⁶ mutta vain joistakin näistä toimitusketjun avoimuutta koskevista aloitteista on kehittynyt aidosti helposti ulottuvilla olevia foorumeita, joista hyvin monenlaiset toimijat saavat tietoja päätöstensä pohjaksi.

EU:n tutkimuksen Horizon 2020 -puiteohjelmalla on jo rahoitettu merkittäviä tutkimuksia ja innovaatioita asiaan liittyvillä aloilla⁷⁷. Siirtymä kestävämpiin maankäyttötapoihin ja toimitusketjuihin metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttämiseksi edellyttää kuitenkin lisää tutkimuksia ja tieteellistä näyttöä. Tätä tutkimusta tarvitaan esimerkiksi seuraavilla osa-aloilla: ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen, luontoon perustuvien ratkaisujen tunnistaminen ja toteuttaminen⁷⁸, metsien ja maisemien ennallistaminen, johon kuuluvat metsittäminen ja uudelleenmetsittäminen, kauppavirrat, ja metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavien hyödykkeiden markkinoiden seuranta. Komissio aikoo lisätä näitä kysymyksiä koskevia toimiaan muun muassa seuraavalla tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmallaan Euroopan horisontti. Lisäksi se aikoo tukea EU:n parhaiden uusiutuvaa energiaa, älykästä maataloutta ja muita asiaankuuluvia aloja koskevien käytäntöjen jakamista muiden maiden kanssa.

Keskeiset toimet

Komissio aikoo

- tukeutua nykyisiin seurantavälineisiin ja **perustaa EU:n seurantakeskuksen, joka käsittelee metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä sekä maailman metsäpinta-alan muutoksia ja niiden aiheuttajia.** Tavoitteena on parantaa julkisten tahojen, kuluttajien ja yritysten mahdollisuuksia saada toimitusketjuja koskevia tietoja;
- tutkia mahdollisuutta kehittää REDD+ Copernicus-palvelu, joka vahvistaisi nykyisiä maailmanlaajuisia tai kansallisia metsien seurantajärjestelmiä, sekä vakiinnuttaa pitkän aikavälin eurooppalaiset valmiudet ja johtoasema tällä alalla;
- **parantaa työn koordinointia keskeisten tutkimusinstituuttien välillä** muun muassa eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden pohjoinen–etelä- ja etelä–etelä-yhteistyökehysten kautta. Tavoitteena on vahvistaa valmiuksia ja auttaa tutkimustulosten hyödyntämisessä keskeisissä kuluttaja- ja tuottajamaissa. Tähän sisältyy tuki alueellisille seurantakeskuksille;
- **jakaa muiden maiden kanssa EU:n innovatiivisia käytäntöjä,** jotka koskevat kiertotaloutta ja kestäväää biotaloutta, uusiutuvaa energiaa, älykästä maataloutta ja muita asiaan liittyviä osa-alueita.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa seuraavien käynnissä olevien toimien täytäntöönpanoa:

- Autetaan tuottajamaita seuraamaan poliittisten tavoitteiden täytäntöönpanoa. Tavoitteisiin kuuluvat i) kansallisesti määriteltujen panosten metsään liittyvät osatekijät, ii) metsäkatoon sekä lainmukaiseen ja kestävään hyödykkeiden tuotantoon liittyvät sitoumukset ja iii) niihin liittyvä kauppa.
- Tehostetaan toimia, joilla parannetaan metsävaroja ja maankäytön muutoksia koskevien luotettavien tietojen saatavuutta, laatua ja yhdenmukaisuutta monien erilaisten sidosryhmien poliittisen päätöksenteon tueksi, myös kumppanimaissa.
- Tuetaan edelleen maailmanlaajuisen⁷⁹ ja alueellisten⁸⁰ tietojärjestelmien kehittämistä metsäpalojen vaikutusten seuraamiseksi. Metsäpaloissa palaa koko maapallolla noin 67 miljoonaa hehtaaria metsää vuosittain⁸¹.

Päätelmät

Komissio ehdottaa ensimmäisiä toimia ja luo pohjaa lisätoimille, jotka komission seuraava poliittinen johto saa pohdittavikseen ja päätettäväkseen.

Tämän tiedonannon menestyksekkäs täytäntöönpano edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua EU:n ja sen ympäri maailmaa sijaitsevien kumppaneiden välillä, yksityisen sektorin vahvaa sitoutumista ja kansalaisyhteiskunnan aktiivista kuulemista liitteen 2 mukaisesti. Myös merkittäviä rahoitusvaroja tarvitaan.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tämän tiedonannon ja osallistumaan aktiivisesti siinä olevien toimien täytäntöönpanoon tiiviissä yhteistyössä kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa. Komissio seuraa toimien täytäntöönpanoa ja raportoi siitä ja arvioi, tehoavatko toimet menestyksekkäästi metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen aiheuttajiin.

-
- ¹ Metsäkato on metsien muuttumista muiksi maa-alueiksi riippumatta siitä, onko muutos ihmisen toiminnan aiheuttamaa vai ei (FAO 2018, Global Forest Resources Assessment, 2020. Terms and Definitions. <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).
 - ² Metsien tilan heikkeneminen tarkoittaa metsän alentunutta kykyä tuottaa tuotteita ja palveluja, eli metsä on menettänyt ihmisen toiminnan vuoksi rakenteen, toiminnan, lajikoostumuksen tai tuottavuuden, jotka ovat yleensä ominaisia kyseisessä paikassa luontaiselle metsätyypille. Siksi heikkokuntoinen metsä tuottaa vähemmän hyödykkeitä ja palveluja tietyistä paikasta, ja sen biologinen monimuotoisuus on rajallista. Heikkokuntoisissa metsissä on monia lajeja, jotka eivät ole puita ja jotka voivat hallita latvuston alapuolista kasvillisuutta. (Lähde: Convention on Biological Diversity (biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus). <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml> ja IPBES <https://www.ipbes.net/glossary/forest-degradation>)
 - ³ Five Forest Figures, Maailmanpankki. Saatavilla seuraavassa osoitteessa: <https://blogs.worldbank.org/opendata/five-forest-figures-international-day-forests>
 - ⁴ Tarvetta hillitä metsien häviämistä korostetaan biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES) vuonna 2019 julkaisemassa raportissa ”Global assessment report on biodiversity and ecosystem services”. E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz ja H. T. Ngo (toim.). IPBES:n sihteeristö, Bonn, Saksa. <https://www.ipbes.net/global-assessment-report-biodiversity-ecosystem-services>
 - ⁵ Smith P. et al. (2014) Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU). Julkaisussa Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Edenhofer O et al. (toim.)]. Cambridge University Press, Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta ja New York, NY, Yhdysvallat.
 - ⁶ FAO. 2018: The State of the World’s Forests 2018 - Forest pathways to sustainable development. Rooma. <http://www.fao.org/3/a-i9535en.pdf>
 - ⁷ Yhdistyneet kansakunnat. 2017. Sustainable Development Goals Report 2017. <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2017/TheSustainableDevelopmentGoalsReport2017.pdf>
 - ⁸ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/forestry/forestry-explained_en
 - ⁹ FOREST EUROPE, 2015: State of Europe’s Forests 2015. <https://www.forest-europe.org/docs/fullsoef2015.pdf>
 - ¹⁰ Komission tiedonanto ”Uusi EU:n metsästrategia: metsien ja metsäalan puolesta”. KOM(2013) 659. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52013DC0659>. Ks. myös komission kertomus ”Edistyminen EU:n metsästrategian täytäntöönpanossa Uusi EU:n metsästrategia: metsien ja metsäalan puolesta” (COM(2018)811). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52018DC0811>.
 - ¹¹ Aarniometsä on metsä, jota ei ole koskaan hakattu ja joka on kehittynyt luonnollisten häiriötekijöiden ja prosessien myötä, sen iästä riippumatta – <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>

- ¹² Metsittäminen on metsän perustamista istuttamalla ja/tai kylvämällä maalle, jota on siihen asti käytetty johonkin toiseen tarkoitukseen, ja tämä edellyttää maankäytön muuttamista muusta kuin metsästä metsäksi (FAO 2018, Global Forest Resources Assessment 2020. Terms and Definitions. <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>). Uudelleenmetsittäminen on metsän perustamista uudelleen istuttamalla ja/tai kylvämällä maalle, joka on luokiteltu metsäksi (sama). Ennallistaminen on määritelty toimiksi, joilla käynnistetään uudelleen ekologiset prosessit, jotka vauhdittavat metsän rakenteen, ekologisen toiminnan ja biologisen monimuotoisuuden palautumista kliimaksimetsälle tyypilliseksi (Elliott, S., D. Blakesley ja K. Hardwick (hyväksytty julkaistavaksi). Restoring Tropical Forests: a Practical Guide. Kew Publications, London). Metsittämis- ja uudelleenmetsittämishankkeiden olisi osaltaan ylläpidettävä tai parannettava ekosysteemien tarjoamien hyödykkeiden ja palveluiden tuottamista maisematasolla ja edistettävä ilmastonmuutoksen hillitsemistä, biomassan tuotantoa, biologisen monimuotoisuuden, maaperän ja veden suojelua sekä eroosion ja aavikoitumisen torjuntaa ja estettävä haitallisten vieraslajien tulo (Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation – Forest Europe 2008).
- ¹³ Ks. biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi (2018), The IPBES Assessment Report on Land Degradation and Restoration, osa 3.5. https://www.ipbes.net/system/tdf/2018_ldr_full_report_book_v4_pages.pdf?file=1&type=node&id=29395
- ¹⁴ Tavoitteet 5, 7, 11, 14 ja 15 liittyvät suoraan metsiin.
- ¹⁵ YK:n metsästrategian vuoteen 2030 tavoitteisiin kuuluu metsäkatosuuntauksen kääntäminen maailmanlaajuisesti ja maapallon metsäpinta-alan lisääminen kolmella prosentilla vuoteen 2030 mennessä.
- ¹⁶ FAO, 2016: State of the World's Forests 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities. Rooma. <http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>
- ¹⁷ Nämä ennusteet perustuvat ROADLESS-FOR-karttaan ja viimeisten kymmenen vuoden (2009–2018) aikana havaitun häiriötekijöiden (metsäkato ja metsien tilan heikkeneminen) kasvuvauhdin ekstrapolaatioon – lähde: JRC, 2019.
- ¹⁸ Esim. Interpolin mukaan laittoman puutavaran kaupan arvo on 51 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuodessa. (UNEPin ja Interpolin laatima nopean toiminnan arvio ”The Rise of Environmental Crime – A Growing Threat to Natural Resources, Peace, Development And Security”).
- ¹⁹ Household Energy Access for Cooking and Heating Lessons Learned and the Way Forward, Koffi Ekouevi ja Voravate Tuntivate; Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki / Maailmanpankki, 2012.
- ²⁰ EU:n osuus tuonnin aiheuttamasta metsäkadosta (vuosina 1990–2008) yhteensä 4,45 miljoonaa hehtaaria johtuu soijasta (39 prosenttia), 0,9 miljoonaa hehtaaria palmuöljystä, 0,6 miljoonaa hehtaaria kaakaosta (27 prosenttia), 0,3 miljoonaa hehtaaria kahvista (27 prosenttia) (Vuoden 2018 toteutettavuustutkimus, osa I, taulukko 4-3).
- ²¹ Komission kertomuksesta merkityksellisten ravinto- ja rehukasvien tuotannon maailmanlaajuisesta laajentumisesta (COM(2019) 142 final) käy ilmi, että palmuöljyn tuotanto on maailmanlaajuisessa mittakaavassa laajentunut merkittävästi paljon hiiltä sitoville maa-alueille, kuten metsiin. Kertomuksen tietojen mukaan laajentumista havaittiin myös joidenkin muiden biopoltoaineiden raaka-aineiden osalta, mutta vain tietyissä maissa.
- ²² Muiden tuotteiden, kuten puuvillan, kahvin, sokeriruo'on, rapsin, katkarapujen (mangrovealueilta), kookospähkinöiden ja kaivostuotteiden liiallisella tuotannolla tai louhinnalla voi myös olla huomattavia ympäristöön liittyviä tai sosiaalisia vaikutuksia.
- ²³ Aiheutetun metsäkadon (embodied deforestation) käsitettä käytetään metsäkadon ja kulutuksen välisen yhteyden osoittamiseen. Se viittaa tuotetun, myydyn tai kulutetun tuotteen, tavaran, hyödykkeen tai palvelun (ulkoisvaikutuksena) aiheuttamaan metsäkatoon.
- ²⁴ Euroopan komissio, 2013: The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation. Loppukertomus. Euroopan komission rahoittama tutkimus, jonka ovat toteuttaneet VITO, International Institute for Applied Systems Analysis, HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving ja International Union for the Conservation of Nature NL.
- ²⁵ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – *Metsälainsäädännön soveltamisen valvonta, metsähallinto ja puukauppa (FLEGT) – Ehdotus EU:n toimintasuunnitelmaksi* (KOM(2003) 251 lopullinen).
- ²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta.
- ²⁷ http://ec.europa.eu/environment/forests/eu_comm_2019.htm

- ²⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle - *Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjuminen ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi* (KOM(2008) 645 lopullinen).
- ²⁹ Komission tiedonanto ”*Puhdas maapallo kaikille. Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta*” (COM(2018) 773 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=COM%3A2018%3A773%3AFIN>
- ³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001.
- ³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en
- ³² Vuosittainen metsäkato väheni vuosien 2005–2010 ja 2010–2015 välillä noin 17 prosenttia (6,6:sta 5,5 miljoonaan hehtaariin vuodessa). Lähde: FAO (2015) Global Forest Resources Assessment 2015 ja Keenan et al. (2015) Forest Ecology and Management 352, 9–20.
- ³³ The global tree restoration potential; Science, 5.7.2019: Vol. 365, nro 6448, s. 76–79; <https://science.sciencemag.org/content/365/6448/76>
- ³⁴ Hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli (IPCC), An IPCC Special Report on the Impacts of Global Warming of 1.5 °C Above Pre-Industrial Levels and Related Global Greenhouse Gas Emission Pathways (IPCC, 2018).
- ³⁵ ‘Creating forestry jobs to boost the economy and build a green future’, C.T.S. Nair ja R. Rut. FAO:n metsäkomitean 19. istunnossa järjestettyä erityistapahtumaa ”Impacts of Global Economic Turbulence on the Forest Sector” varten laadittu tausta-asiakirja, Rooma, 20.3.2009.
- ³⁶ Euroopan parlamentti on antanut useita metsiä ja metsäkatoa koskevia päätöslauselmia, ks. esim. 11. syyskuuta 2018 annettu Euroopan parlamentin päätöslauselma luonnonvarojen avoimesta ja vastuullisesta hallinnasta kehitysmaissa: esimerkkinä metsät (2018/2003(INI)) http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0333_FI.pdf
- ³⁷ Ks. neuvoston vuonna 2019 antamat päätelmät EU:n metsästrategian täytäntöönpanon edistymisestä ja uudesta metsiä koskevasta strategisesta kehiksestä (<https://www.consilium.europa.eu/media/39173/ccs-on-forestry-st08609-en19.pdf>); vuonna 2014 annettu metsiä koskeva New Yorkin julkilausuma, vuonna 2015 annettu Amsterdamin julkilausuma, vuonna 2018 Katowicessa annettu metsiä ja ilmastoa koskeva ministerien julkilausuma; sadat yritykset ovat sitoutuneet tekemään toimitusketjuistaan sellaisia, etteivät ne aiheuta metsäkatoa (<http://www.supply-change.org/>); myös tuore kaakaota ja metsiä koskeva aloite (Cocoa and Forests Initiative) on merkityksellinen.
- ³⁸ Komission tiedonanto *Luonnonpääoma elämämme turvaajana: Luonnon monimuotoisuutta koskeva EU:n strategia vuoteen 2020* (KOM (2011) 244) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A52011DC0244>
- ³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1386/2013/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, vuoteen 2020 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta ”Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa”. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32013D1386>
- ⁴⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_fi
- ⁴¹ Eräät luonnon ekosysteemit, kuten paljon hiiltä sitovat ja biologiselta monimuotoisuudeltaan rikkaat turvemaat ja savannit, eivät vastaa metsän määritelmää, mutta maataloustuotanto vaikuttaa niihin niin haitallisesti, että ne ovat vakavasti uhattuina.
- ⁴² Vuonna 2014 ja 2017 järjestetyistä konferensseista, tutkimuksista ja julkisesta kuulemisesta on saatavilla lisätietoja osoitteessa <http://ec.europa.eu/environment/forests/deforestation.htm>.
- ⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä.
- ⁴⁴ Komission delegoitu asetus (EU), annettu 13.3.2019, direktiivin (EU) 2018/2001 täydentämisestä siltä osin kuin on kyse suurta epäsuoran maankäytön muutoksen riskiä aiheuttavien raaka-aineiden, joiden tuotantoalue on laajentunut merkittävästi paljon hiiltä sitovalle maalle, määrittämisestä sekä vähäistä epäsuoran maankäytön muutoksen riskiä aiheuttavien biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassapolttoaineiden sertifiointista (EUVL L 133, 21.5.2019, s. 1–7).
- ⁴⁵ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/eutr_guidance.zip
- ⁴⁶ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm
- ⁴⁷ Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems. <https://www.thelancet.com/commissions/EAT>

- 48 Kestävän kasvun rahoitusta koskeva komission toimintasuunnitelma.
- 49 Kehitysyhteistyön arvoketjuanalyysiä koskeva aloite (Value Chain Analysis for Development Initiative, VCA4D). <https://europa.eu/capacity4dev/value-chain-analysis-for-development-vca4d->
- 50 Lia et al. (2019). The economic contribution of the world's forest sector, Forest Policy and Economics Volume 100, maaliskuu 2019.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1389934118300753?via%3Dihub>
- 51 <https://europa.eu/capacity4dev/public-environment-climate/documents/scp-evaluation-final-report-full-package-publications>
- 52 Yhteisöjen oman metsänhallinnan on todettu vähentävän metsäkatoa Boliviassa, Brasiliassa ja Kolumbiassa (Stevens et al. 2014; Blackman ja Veit 2018).
- 53 Vaikka 86 prosenttia maailman metsistä on julkisessa omistuksessa, käytännössä noin 60:tä prosenttia maapallon maasta ja resursseista hallinnoidaan tapaoikeuden säännöillä, ja siitä alle viidesosa on virallisesti tunnustettua.
- 54 Vapaaehtoisissa maa- ja luonnonvaraoikeuksien hyvää hallintaa koskevissa ohjeistoissa (Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security) määritetään maa- ja luonnonvaraoikeuksien vastuullisen hallinnan käytäntöjä koskevat periaatteet ja kansainvälisesti hyväksytyt standardit. Ne muodostavat kehyksen, jota valtiot voivat käyttää omien strategioidensa, toimintalinjojensa, lainsäädäntönsä, ohjelmien ja toimien laatimisessa. Niiden avulla hallitukset, kansalaisyhteiskunta, yksityinen sektori ja kansalaiset voivat arvioida, ovatko niiden ehdottamat toimet tai muiden toimet hyväksyttäviä käytäntöjä.
- 55 Komission tiedonanto ”EU:n toimintasuunnitelma luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi” (COM(2016) 87). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:87:FIN>.
- 56 Koordinoidusti käynnissä olevien aloitteiden kanssa, esim. Bonnin haaste (<http://www.bonnchallenge.org/>), metsiä koskeva New Yorkin julkilausuma sekä metsien ja maisemien ennallistamista koskeva maailmanlaajuinen kumppanuus (Global Partnership for Forest and Landscape Restoration), <http://www.forestlandscaperestoration.org/>
- 57 Suojeluarvoltaan merkittävä alue: merkittävät suojeluarvot ovat biologisia, ekologisia, sosiaalisia tai kulttuurisia arvoja, joiden katsotaan olevan erittäin merkittäviä kansallisesti, alueellisesti tai maailmanlaajuisesti: <https://hcvnetwork.org/>
- 58 Suureen hiilen sitovuuteen perustuvassa menetelmässä erotetaan toisistaan suojeltavat metsäalueet heikkokuntoisista maa-alueista, joiden hiilen sitovuuteen ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät arvot ovat matalia ja mahdollisesti parannettavissa: <http://highcarbonstock.org/>
- 59 Ks. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/report-tfra_mar2019_en.pdf. Muita merkityksellisiä aloitteita ovat esimerkiksi trooppisia metsiä koskeva Tropical Forest Alliance -kumppanuus, kestävän kaupan aloite (Sustainable Trade Initiative), palmuöljyä koskeva Marrakechin julkilausuma, kaakaota ja metsiä koskeva aloite (Cocoa and Forest Initiative), kaivannaisteollisuuden avoimuutta koskeva aloite (EITI) ja maailman kestävän kehityksen neuvoston (World Business Council for Sustainable Development) rengasteollisuudessa käytettävää luonnonkumia koskeva hanke.
- 60 Komission tiedonannon ”*Kaikkien kauppa – Vastuullisempaa kauppa- ja investointipolitiikkaa*” (COM(2015) 497) mukaisesti.
- 61 Ks. esimerkiksi EU:n ja Meksikon välinen periaatesopimus, josta tiedotettiin 21. huhtikuuta 2018.
- 62 Esim. Kansainvälinen trooppisen puun järjestö, Kansainvälinen kaakaojärjestö ja Kansainvälinen kahvijärjestö.
- 63 Climate Focus. (2017). Progress on the New York Declaration on Forests: Finance for Forests - Goals 8 and 9 Assessment Report. Tekijät: Climate Focus yhteistyössä metsiä koskevan New Yorkin julkilausuman arviointikumppaneiden (New York Declaration on Forests Assessment Partners) ja Climate and Land Use Alliance -aloitteen tuella.
- 64 B. Singer: ”Financing Sustainable Forest Management in Developing Countries: The Case for a Holistic Approach”, International Forestry Review 18(1), 96–109, (1.3.2016).
<https://doi.org/10.1505/146554816818206159>
- 65 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi InvestEU-ohjelman perustamisesta (COM/2018/439 final).

-
- ⁶⁶ COM (2018) 97 final.
- ⁶⁷ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta vähähiilisuuden ja positiivisen hiilivaikutuksen vertailuarvojen osalta (COM(2018) 355 final).
- ⁶⁸ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestäviin sijoituksiin ja kestävyysriskeihin liittyvien tietojen antamisesta ja direktiivin (EU) 2016/2341 muuttamisesta (COM(2018) 354 final).
- ⁶⁹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävästä sijoittamista helpottavasta kehyksestä (COM(2018) 353 final).
- ⁷⁰ Ks. tarkistettu osakkeenomistajien oikeuksia koskeva direktiivi (EU) 2017/828 ja komission ehdotus COM(2018) 354 final sijoittajien kestävyysriskien liittyvien tietojen antamisesta, joiden tarkoituksena on lisätä avoimuutta.
- ⁷¹ Direktiivi 2014/95/EU muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisesta. Komissio aikoo ajantasaistaa tässä yhteydessä viitteelliset suuntaviivat (C/2017/4234) vuoden 2019 puoliväliin mennessä erityisesti ilmastoon liittyvien tietojen raportoinnin osalta ja painottaa etenkin yhteyttä metsäkatoon.
- ⁷² Ks. esimerkiksi maailman kestävä kehityksen yritysneuvoston tukema uusi yritysten luonnonpääomaa koskeva tilinpitokäytäntö, luonnonpääomaa koskeva pöytäkirja ja asiaan liittyvät julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet.
- ⁷³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta. ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.
- ⁷⁴ Esimerkiksi tuki Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön maailman metsävara-arvion laatimiseen (www.fao.org/forest-resources-assessment/en/) sekä ROADLESS-FOR-hankkeelle (<https://forobs.jrc.ec.europa.eu/roadless/>), Keski-Afrikan seurantakeskukselle (<http://www.observatoire-comifac.net>) ja Kaakkois-Aasian (www.rfo-sea.org/) ja Itä-Afrikan seurantakeskuksia (<http://apps.rcmrd.org/ofesa>) koskeville pilottihankkeille sekä REDD+-ohjelman mukaiselle seuranta-, raportointi- ja todentamistyölle.
- ⁷⁵ Komission tiedonanto. ”Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen (COM(2018) 673 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0673>
- ⁷⁶ Esim. TRASE-aloite (Transparent supply chains for sustainable economies; avoimet toimitusketjut kestävästä taloudesta varten) ja Maailman luonnonvarain instituutin kehittämän Global Forest Watch -järjestelmän hyödykkeitä koskeva sovellus.
- ⁷⁷ Esimerkiksi elintarvike- ja ravitsemusturvaa sekä kestävästä maataloudesta koskeva EU:n ja Afrikan välinen tutkimus- ja innovointikumppanuus, vuoden 2016 ERA-NET-yhteisrahoitettu Leap-Agri-hanke sekä käynnissä oleva vuoden 2019 ehdotuspyyntö aiheesta LC-SFS-34-2019 Afrikan ruokajärjestelmät.
- ⁷⁸ Luontoon perustuvat ratkaisut ovat luonnon innoittamia ja tukemia eläviä ratkaisuja, jotka ovat kustannustehokkaita, tarjoavat ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä ja auttavat ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.
- ⁷⁹ Maailmanlaajuinen maasto- ja metsäpalotietojärjestelmä (<http://gwis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸⁰ EU:n metsäpalotietojärjestelmä (<http://effis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸¹ FAO (2015) Global Forest Resources Assessments 2015 ja van Lierop et al. (2015) Forest Ecology and Management 352, 78–88 s.